

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการดำเนินการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

การติดตามผลการสำเร็จการศึกษาและภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2556 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อมหาวิทยาลัย และภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2556 ใน 6 ด้าน ได้แก่ สถานภาพของบัณฑิตภาวะการมีงานทำสำหรับผู้ที่มีงานทำแล้ว ภาวะการมีงานทำสำหรับผู้ที่ยังไม่มีงานทำการศึกษาต่อ และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์ในทัศนะของบัณฑิตเอง ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาตามแบบฟอร์มที่กำหนด การศึกษา และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาวะการมีงานทำของบัณฑิต โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัด/ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2556 รวมทั้งการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ผลการศึกษาข้อมูลตามวัตถุประสงค์และขอบเขตข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผู้สำเร็จการศึกษา

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556 ทั้งหมด 306 คน ทั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 273 คน คิดเป็นร้อยละ 89.22 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสาขาวิชาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาสูงสุด คือ สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผู้สำเร็จการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนจบการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตร ตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 เนื่องจากมีร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่จบการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรมีค่าเท่ากับ 100 นอกจากนี้ ยังพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยสำเร็จการศึกษาตรงตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร โดยมีร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่จบการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลา ในภาพรวมเท่ากับ 75.00

นอกจากนี้ ในด้านความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.90 ซึ่งด้านหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมาก (3.98) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำที่สุด คือ ด้านการให้บริการและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย (3.26) ส่วนสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุดในภาพรวม คือ สาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์ (4.14) และสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำที่สุด คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (3.60)

5.1.2 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต

5.1.2.1 สถานภาพทั่วไปของบัณฑิต

จากบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 273 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.31 และประเภทภาคพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของจำนวนบัณฑิตทั้งหมด ซึ่งร้อยละของจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีดังนี้ คือ สาขาวิชาเคมี ร้อยละ 81.25, สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 100.00, สาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์ ร้อยละ 80.65, สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 65.85, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ร้อยละ 85.71, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 73.91, สาขาวิชาสิ่งทอ ร้อยละ 57.14, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 59.46, สาขาวิชาสถิติประยุกต์ ร้อยละ 75.00 และสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 74.54

ส่วนร้อยละของสถานภาพการทำงานปัจจุบันของบัณฑิต พบว่า มีบัณฑิตที่ทำงานแล้วจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 70.70 และยังไม่ทำงาน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 13.92 มีบัณฑิตที่กำลังศึกษาต่ออีกจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.16 ทั้งนี้เมื่อจำแนกลักษณะของการได้งานปัจจุบันของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตที่มีงานทำก่อนเข้าศึกษา มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66 และจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า มีจำนวนบัณฑิตที่ได้รับการเกณฑ์ทหารและลาอุปสมบท รวมทั้งสิ้น 17 คน แบ่งเป็นบัณฑิตที่ได้รับการเกณฑ์ทหารจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.03 และบัณฑิตที่ได้ลาอุปสมบทจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10

5.1.2.2 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่มีงานทำ

ข้อมูลของการสำรวจจากแบบสอบถาม พบว่า ประเภทงานที่บัณฑิตทำมากที่สุดคือ พนักงานบริษัท/เอกชน จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 47.15 รองลงมา คือ ประกอบอาชีพอิสระทำธุรกิจอิสระ/เจ้าของกิจการ มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.32 ตามมาด้วยอาชีพลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.47 ลำดับถัดมาได้แก่ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.29 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.15 และลำดับที่น้อยที่สุด ได้แก่ ลูกจ้างประจำ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.62

ทั้งนี้อัตราเงินเดือนที่บัณฑิตได้รับมากที่สุดคือ 11,001 - 13,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26.94 รองลงมาคือ เงินเดือน 13,001 - 15,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 23.83 ตามมาด้วยเงินเดือน 9,001 - 11,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.62 และเงินเดือนที่น้อยกว่า 7,940 บาท อยู่ในลำดับที่สี่ มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.40 ตามมาด้วยการได้รับเงินเดือนระหว่าง 7,940 - 9,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.88

และบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนมากกว่า 15,001 บาท มีจำนวนที่น้อยที่สุด คือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.33 โดยบัณฑิตที่มีงานทำแล้วร้อยละ 67.88 พึงพอใจต่องานที่ทำ ส่วนผู้ที่ไม่พึงพอใจต่องานที่ทำ มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากค่าตอบแทนต่ำ ร้อยละ 38.71 รองลงมา คือ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียน ร้อยละ 22.52 ขาดความมั่นคง ร้อยละ 16.13 สถานที่ทำงานอยู่ไกล ร้อยละ 12.90 และขาดความก้าวหน้าร้อยละ 9.68

สำหรับระยะเวลาที่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตที่มีงานทำแล้ว พบว่าส่วนใหญ่บัณฑิตได้งานทำในช่วง 4 - 6 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.75 รองลงมาคือ ได้งานในช่วงระยะเวลา 1 - 3 เดือน ร้อยละ 24.87 ตามมาด้วยได้งานในช่วงระยะเวลา 7 - 12 เดือน ร้อยละ 21.25 และได้งานทำทันทีที่สำเร็จการศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 18.13 ทั้งนี้จากข้อมูลข้างต้นพบว่าบัณฑิตที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายในระยะเวลา 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.85

ส่วนลักษณะงานที่บัณฑิตได้ทำตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คิดเป็น 29.53 ลักษณะงานมีความใกล้เคียง/สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คิดเป็น 36.79 และลักษณะงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ร้อยละ 33.68 ทั้งนี้บัณฑิตได้นำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับงานที่ทำอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.15 ส่วนความสามารถพิเศษที่ช่วยให้บัณฑิตได้งานทำมากที่สุด คือ ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 52.85 และปัญหาที่บัณฑิตพบในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ขาดความสามารถพิเศษด้านภาษา ร้อยละ 40.93 รองลงมา คือ ความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนไม่พอ ร้อยละ 26.94 การปรับตัวในการทำงาน ร้อยละ 12.44 ขาดความสามารถพิเศษด้านคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 9.84 ขาดความสามารถด้านการสื่อสาร ร้อยละ 5.70 การทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 2.59 และอื่นๆ ร้อยละ 1.55

5.1.2.3 ภาวะการมีงานทำสำหรับผู้ที่ยังไม่มีงานทำ

จากข้อมูลของการสำรวจในแบบสอบถามมีบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำหรือว่างงานจำนวน 38 คนซึ่งสาเหตุที่ทำให้บัณฑิตยังไม่ได้งานทำ คือ รอฟังคำตอบจากหน่วยงาน ร้อยละ 44.74 รองลงมาคือ ยังไม่ประสงค์ทำงาน ร้อยละ 23.68 ส่วนที่ยังหางานทำไม่ได้และสาเหตุอื่นๆ มีร้อยละ 31.58 และพบว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการหางานทำ ได้แก่ ขาดคุณสมบัติเฉพาะที่นายจ้างต้องการเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ร้อยละ 23.81 รองลงมา คือ เงินเดือน/ค่าตอบแทนต่ำกว่าวุฒิ ร้อยละ 19.05 ตามมาด้วยที่ทำงานอยู่ห่างไกลและต้องลดวุฒิในการสมัครงาน ร้อยละ 14.29 สอบเข้าทำงานไม่ได้และขาดคนหรือเงินค้ำประกัน ร้อยละ 9.52 ส่วนปัญหาหางานที่ถูกใจไม่ได้และไม่ทราบแหล่งงาน ร้อยละ 4.76

5.1.2.4 ข้อมูลการศึกษาต่อ

การศึกษาต่อของบัณฑิต พบว่า ร้อยละ 34.43 บัณฑิตยังไม่ต้องการศึกษาต่อ สำหรับบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 65.57 ต้องการการศึกษาต่อในสาขาวิชาเดิม คิดเป็นร้อยละ 58.51 โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อ คือ ต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ ร้อยละ 52.13 รองลงมา คือ งานที่ต้องการต้องใช้วุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 18.09 ต้องการเพิ่มความรู้ ร้อยละ 14.89 เป็นความต้องการของบิดา/มารดา ผู้ปกครอง ร้อยละ 9.57 ได้รับทุนศึกษาต่อ ร้อยละ 3.19 และอื่นๆ ร้อยละ 2.13

5.1.2.5 การเปรียบเทียบการมีงานทำของบัณฑิตแยกตามสาขาวิชา

การเปรียบเทียบการมีงานทำของบัณฑิตแยกตามสาขาวิชาตามร้อยละ บัณฑิตที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี เมื่อทำการเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของแต่ละสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาที่มีบัณฑิตที่มีงานทำมากที่สุด ได้แก่ คือ สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน (ร้อยละ 49.08) ตามมาด้วยสาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์ (ร้อยละ 6.23) และวิทยาการคอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์การกีฬา (ร้อยละ 5.49) ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงเวลาในการหางานทำของบัณฑิตแต่ละสาขาวิชา พบว่า ช่วงเวลา 4-6 เดือน หลังจากจบการศึกษาเป็นเวลาที่บัณฑิตหางานทำได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.75 รองลงมาคือ ได้งานในช่วงระยะเวลา 1 – 3 เดือน ร้อยละ 24.87 ตามมาด้วยได้งานในช่วงระยะเวลา 7 – 12 เดือน ร้อยละ 21.25 และได้งานทำทันทีที่สำเร็จการศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 18.13 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในทุกช่วงเวลาของการได้งานทำสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชนมีจำนวนสูงที่สุด โดยสืบเนื่องมาจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีจำนวนมากนั่นเอง นอกจากนี้ยังพบว่า ร้อยละ 29.53 เป็นงานที่ตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาของบัณฑิต ส่วนสาขาวิชาที่ได้งานตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาธารณสุขชุมชน คิดเป็นร้อยละ 17.10

5.1.2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์

คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์ในทัศนะของบัณฑิตเอง หลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นเวลาประมาณ 1 ปี โดยบัณฑิตเห็นว่าตนมีคุณลักษณะในด้านความซื่อสัตย์มากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.61 รองลงมา คือ การมีวินัยในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 4.54 ตามมาด้วยมีความขยัน อดทนและสู้งาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 มีความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.42 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 4.33 มีมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.20 ความเสียสละ มีค่าเฉลี่ย 4.16 ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ย 4.12 ความสามารถในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 4.08 ความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.04 ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ มีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนข้อเสนอแนะที่บัณฑิตเสนอมากที่สุดเกี่ยวกับหลักสูตร สาขาวิชาที่เรียน การเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนานักศึกษา คือ หลักสูตรควรเน้นการทำงานเป็นทีม ปฏิบัติจริง/ให้นำเสนอโครงการในรูปแบบที่การปฏิบัติจริง/เน้นการทำงานได้จริง ปฏิบัติจริง รองลงมาคือ ให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับด้านคอมพิวเตอร์ให้มาก และควรมีการอบรม (สอนพิเศษ) ภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์

5.2 อภิปรายผล

จากงานวิจัยการติดตามผลการสำเร็จการศึกษาและภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2556 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.4.1 สถานภาพทั่วไปของบัณฑิต จำนวน 273 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาภาคปกติ ถึงร้อยละ 92.31 ซึ่งเป็นบัณฑิตที่มีสถานภาพการทำงาน คือ มีงานทำ จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 70.70 (ทั้งนี้ไม่นับรวมบัณฑิตที่ศึกษาต่อหากมีการนับรวมบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อร้อยละของการมีงานทำของบัณฑิตจะเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 79.85) ซึ่งมีร้อยละที่ลดลงจากเดิมที่สุธีรา สุนทรารักษ์ (2555) ได้ทำการวิจัยภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2555 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 76.08 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศและผลกระทบจากการปรับค่าแรงการจ้างงานให้สูงขึ้น จึงส่งผลต่อการว่าจ้างและทำให้มีจำนวนของผู้มีงานทำลดลงนั่นเอง

5.4.2 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่มีงานทำ พบว่า ประเภทงานที่บัณฑิตทำมากที่สุดยังคงเป็นพนักงานบริษัท/เอกชน และระยะเวลาที่ได้งานหลังสำเร็จการศึกษาร้อยละสูงสุด คือ ช่วงเวลา 4-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 35.75 ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยเรื่องภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2555 (สุธีรา, 2556) ที่พบว่า ช่วงเวลา 1-3 เดือน ภายหลังจากจบการศึกษาบัณฑิตได้รับการจ้างงานสูงสุด (คิดเป็นร้อยละ 39.80) ทั้งนี้อาจมาจากปัจจัยหลายประการ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ จำนวนบัณฑิตที่มีมากขึ้น ผลตอบแทนต่ำ เป็นต้น แม้ว่าระยะเวลาของการได้งานทำจะนานมากขึ้น แต่ร้อยละ 67.88 ของบัณฑิตมีความพึงพอใจต่องานที่ทำและลักษณะงานส่วนใหญ่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา หรือใกล้เคียง/สัมพันธ์กับสาขาวิชา สูงถึงร้อยละ 66.32 อีกทั้งบัณฑิตยังได้นำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับงานที่ทำได้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.15 ส่วนความสามารถพิเศษที่ช่วยให้บัณฑิตได้งานทำมากที่สุดคือ ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 52.85 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาติดตามผลบัณฑิตระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2552) นอกจากนี้ปัญหาที่บัณฑิตพบในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ขาดความสามารถพิเศษด้านภาษาร้อยละ 40.93 เช่นเดียวกับงานวิจัยของเสาวณี ใจรักษ์ (2550)

5.4.3 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน พบว่า มีจำนวนของบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำเพิ่มมากขึ้น และสาเหตุที่ทำให้บัณฑิตยังไม่ได้งานทำ คือ รอฟังคำตอบจากหน่วยงาน และยังไม่ประสงค์ทำงาน ส่วนปัญหาในการหางานทำ พบว่าขาดคุณสมบัติเฉพาะที่นายจ้างต้องการเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบัณฑิตขาดความรู้ความสามารถเฉพาะทางในเชิงลึกประกอบกับขาดความมั่นใจในความรู้ของตนเอง

5.4.4 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์ในทัศนของบัณฑิตเอง หลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นเวลาประมาณ 1 ปี โดยบัณฑิตเห็นว่าตนมีคุณลักษณะในความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัยในการทำงานมากที่สุด รองลงมาคือ ความขยัน อดทนและสู้งาน ความรับผิดชอบ คุณลักษณะที่บัณฑิตประเมินต่ำสุด คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนา จารุพันธุ์เศรษฐ์ (2548)

5.4.5 บัณฑิตมีความเห็นว่ารายวิชาที่ควรเพิ่มในหลักสูตรของคณะวิทยาศาสตร์ สูงที่สุด คือ รายวิชาคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 23.98 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวณี ใจรักษ์ (2550) ที่ต้องการให้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ปรับปรุงด้านการจัดการศึกษาโดยเน้นหลักสูตรภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยการติดตามผลการสำเร็จการศึกษาและภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2556 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 คณะวิทยาศาสตร์ควรให้ความสำคัญกระตุ้นให้สาขาวิชาพัฒนาหลักสูตรที่เน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติและการนำไปใช้งานจริง และเพิ่มรายวิชาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษาทุกสาขา

5.3.2 คณะวิทยาศาสตร์ควรเน้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในทุกสาขาวิชา เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะ มีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชาเพียงพอสำหรับการทำงานในแต่ละสาขาวิชาชีพ

5.3.3 คณะวิทยาศาสตร์ควรเพิ่มกิจกรรมสำหรับนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษา ในด้านการจัดหางานกับตลาดแรงงาน และจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาได้มีงานทำตรงกับสาขาวิชาที่เรียน และรู้แหล่งงานมากขึ้น

5.3.4 งานวิจัยการติดตามผลการสำเร็จการศึกษาและภาวะการมีงานทำของบัณฑิตจะได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้นหากมีการนำผลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

5.3.5 ควรมีการทำงานวิจัยในการติดตามผลการสำเร็จการศึกษาและภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่ต่อเนื่องในทุกปีเพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาเปรียบเทียบเพื่อการพัฒนาต่อไป

5.3.6 ควรมีการทำงานวิจัยในการติดตามผลการสำเร็จการศึกษาและภาวะการมีงานทำของบัณฑิตในรูปแบบของการบันทึกข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงได้อีกทางหนึ่ง

5.3.7 จากการศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้บัณฑิต ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยมหาวิทยาลัยควรดำเนินการเพิ่ม หรือพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ให้แก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น โดยทักษะที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน สรุปได้ ดังนี้

5.3.7.1 ทักษะทางภาษา มหาวิทยาลัยควรเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทำงานให้แก่บัณฑิต โดยสร้างและสนับสนุน หลักสูตรที่พัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษให้มากขึ้น

5.3.7.2 ทักษะในการทำงาน มหาวิทยาลัยควรฝึกทักษะให้บัณฑิตมีความสร้างสรรค์ และทักษะการวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และระยะยาว เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง

5.3.7.3 มหาวิทยาลัยควรฝึกทักษะให้บัณฑิตควรมีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ และพัฒนาตนเองตลอดเวลา ให้ทันต่อข้อมูล ความรู้ ข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

5.4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

5.4.1 การตรวจสอบสถานที่ทำงานของบัณฑิตทำได้ล่าช้ามาก เนื่องจากในช่วงที่ดำเนินงาน มีภาระงานมากและบัณฑิตมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ทำงานตลอดเวลา ทำให้เก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตมีความล่าช้าด้วย

5.4.2 ข้อจำกัดในการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลเฉลี่ยรวมของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

5.4.3 การนำส่งข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ระบบภาวะการปฏิบัติงานทำของบัณฑิตมีความล่าช้า เนื่องจากกระบวนการพิจารณาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งต้องรอข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่ระบบฯ ได้ในคราวเดียวกัน ทำให้บัณฑิตบางส่วนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ไม่สามารถทยอยเข้าตอบแบบสอบถามในระบบฯ ได้

5.4.4 การจัดทำรายงานผลการศึกษาข้อมูลมีบางส่วนที่ยังไม่ตรงตามความต้องการของคณะที่จะใช้ข้อมูล

5.5 แนวทางการแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักต้องประสานกับสาขาวิชา/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้น และร่วมหาแนวทางป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาค่าที่จะเกิดขึ้นในปีต่อไป อย่างทันทั่วถึง รวมทั้งร่วมกันกำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และตรงตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลทุกๆ ฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานในครั้งต่อไปบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น